Núm.
103
Octubre 2020

El Rampí

Butlletí d'informació municipal de Forallac

Nexes resisteix la COVID-19

> L'alcalde escriu:
«Ens trobem en unes setmanes claus per frenar la COVID-19.»

> **Actualitzem la imatge corporativa institucional de l'Ajuntament.**

> **Seu Electrònica: l'Ajuntament, des de casa, tots els dies de l'any.**

TELÈFONS

Ajuntament	972 64 55 22
	www.forallac.cat
Consultori mèdic	
· Vulpellac	972 64 55 46
· Fonteta	972 64 26 60
· Peratallada	972 63 40 05
CAP de la Bisbal	972 64 38 08
Vigilància local	607 64 23 00
Escola de Forallac	972 64 18 30
Jutjat de Pau	972 64 56 80
Nexes. Viver d'empreses	972 64 68 58
Oficina de Turisme	872 98 70 30
Bar social de Peratallada	972 63 48 01
Bombers	112
Mossos d'Esquadra	112
Ambulàncies	061
Comissaria de la Bisbal	972 54 18 85
Consell Comarcal del Baix Empordà	972 64 23 10
Servei de Recaptació del Consell Comarcal	972 64 09 24
Sorea (lectura comptador)	900 81 61 01
Sorea (avaries)	900 30 40 70
Sorea (atenció comercial)	902 25 00 70
Endesa (avaries)	800 76 07 06

CRÈDITS

Edita: Ajuntament de Forallac (**www.forallac.cat**)
Dipòsit legal: GI-885-2006
Producció: Àrea de Comunicació
Impressió: Gisgraf
Tirada: 1.000 exemplars
Periodicitat: trimestral

Ajuntament de Forallac

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona

Reconeixement institucional als vigilants de Forallac

La vigilant local, Cristina Colom, en el moment de recollir la felicitació institucional.

Estem molt contents de poder-vos anunciar que el cos de vigilants locals de Forallac ha estat distingit per la Policia Local de la Bisbal d'Empordà, en reconeixement a la col·laboració i coordinació existent entre els dos cossos.

La distinció es va lliurar el dissabte 3 d'octubre a la sala de plens de l'Ajuntament bisbalenc, en un acte presidit per l'alcalde, Enric Marquès, emmarcat en la celebració de la Festa Patronal 2020 de la Policia Local de la Bisbal.

Des de l'Ajuntament de Forallac volem sumar-nos a la felicitació i volem reconèixer, un cop més, l'extraordinària tasca de servei públic que fan els nostres agents cos de vigilants locals.

HORARIS

AJUNTAMENT

Hivern > **Del 16 de setembre al 30 de juny**
De dilluns a divendres, de les 9 a les 14 h
Dimarts i dijous de les 15.30 a les 18 h

Estiu > **De l'1 de juliol al 15 de setembre**
De dilluns a divendres de 9 a 14 h
Dimarts de 15.30 h a 18 h

JUTJAT DE PAU
De dilluns a dijous, de 9 a 10 h / Divendres, de 9 a 12 h

SOREA
(Atenció presencial a la Casa de la Vila)
Dimarts, de 10 a 13 h
(Atenció presencial a l'oficina de la Bisbal d'Empordà)
Edifici de les Escoles Velles. C/ U d'Octubre, 16-24.
Divendres, de 10 a 13 h / Telèfon: 972 64 02 46

Reobertura del consultoris mèdics

Els consultoris de Vulpellac, Fonteta i Peratallada es van tancar l'1 d'abril arran de la crisi del coronavirus i no van reprendre l'atenció presencial fins al dia 22 de juny. El servei es presta, però, amb cita prèvia i extremant totes les mesures de seguretat. Es volen evitar aglomeracions i donar una resposta més ràpida.

Per sol·licitar cita prèvia, cal trucar a:
- 972 60 92 22 (Consultori) de 9 a 13 h
- 972 64 38 08 (CAP La Bisbal) de 13 a 20 h

Nexes i els seus emprenedors resisteixen la crisi de la COVID-19

Nexes, el viver d'empreses de Forallac, i els seus emprenedors varen viure de primera mà, com totes les empreses, la colpidora i inesperada crisi de la COVID-19. Però una de les coses que tenen en comú els emprenedors és la seva capacitat de resiliència i la ràpida adaptabilitat als nous moments i canvis de l'entorn en què desenvolupen les seves activitats.

Durant l'estat d'alarma, Nexes no va tancar les seves portes en cap moment, de fet hi havia empreses, com Montsoliu, que es dedica a la producció d'ous ecològics, que durant el confinament total varen estar treballant més que mai atesa la gran demanda que van registrar.

Els emprenedors i els treballadors de Nexes varen estar en continu contacte, tot i treballar remotament des de casa.

Passades les primeres setmanes, l'activitat es va anar recuperant poc a poc i els emprenedors van retornar progressivament als seus llocs de treball. Era l'hora per a alguns d'ells de repensar el seu negoci, ja que havia sofert una sotragada important i una davallada d'ingressos.

Bonificacions per compensar pèrdues

Nexes, conscient de la seva problemàtica, va optar per ajudar els emprenedors que havien sofert una baixada d'ingressos, descomptant el mateix % en la factura de lloguer. Així, els emprenedors que no varen facturar res els mesos d'abril i maig, varen tenir un descompte del 100 % del lloguer d'aquests mesos. Arran d'això, Nexes pot dir amb orgull que cap empresa/emprenedor instal·lat a Nexes ha tancat el seu negoci. Esperem que sigui així durant els propers mesos.

L'empresa instal.lada a Nexes, Smart Wash Industrial Solutions S.L ,centrada a donar suport a l'hostaleria, concretament en la neteja d'utensilis difícils, és una de les que s'ha hagut de reinvientar arran del coronavirus. I ho han fet amb molt èxit dissenyat mampares protectores personalitzades, adequades a les necessitats del sector.

A més, hem tingut la incorporació de 2 noves empreses durant els últims 2 mesos. Una empresa de serveis d'enginyeria Fotovoltaica i una empresa de distribució de productes farmacèutics.

Ginebra NUT es trasllada a una nau del polígon

Ginebra NUT és un del casos més rellevants d'èxit que ha crescut i s'ha consolidat sota el paraïgua de Nexes. El projecte de crear una ginebra genuïnament empordanesa, segons el mètode London Dry, va arrencar el 2012 i s'ha fet gran en una de les naus del viver d'empreses. Ara, l'empresa ha de créixer per atendre l'increment de demana i poder tenir més capacitat de producció. Aviat deixarà Nexes i es traslladarà a una destil·leria més gran que està construint en una nau del mateix polígon industrial de Forallac. Des d'aquí els volem desitjar molta sort en aquesta nova etapa.

Actualitzem la imatge corporativa institucional

L'Ajuntament ha revisat i actualitzat la imatge corporativa institucional, per modernitzar-la i adaptar-la a les noves necessitats de l'entorn digital. El procés ha inclòs el redisseny de l'escut heràldic, que presentava uns elements molt carregats, la qual cosa en dificultava la reproducció, sobretot en formats reduïts. L'escut oficial continuarà essent el mateix, però per a l'ús administratiu habitual en tota l'estructura organitzativa i de relació de l'Ajuntament envers la ciutadania, s'utilitzarà una nova versió, que té un aspecte més net, de línies més pures i clares.

Escut original aprovat el 21 de maig de 1998

Actualització de l'escut

En conjunt, l'actualització realitzada no representa un canvi radical, però permetrà dotar la institució d'una imatge més actual i propera, sense perdre el seu caràcter institucional.

El projecte ha estat desenvolupat per l'estudi Vellut i es concretarà en un Manual d'identitat corporativa on es recolliran els arxius i els criteris d'aplicació de la nova imatge, per donar-li coherència i homogeneïtat.

El nou escut mantindrà els seus elements identificatius oficials, que han estat redefinits i depurats per a una millor reproducció en diferents formats i suports. Es manté el fons romboïdal i s'han simplificat la corona, el castell, el mont floronat i el lleó.

Tindrà dues versions, atesa la seva complexitat gràfica: una versió per a mides grans, superiors a 3 cm, i una versió per a mides petites. Aquesta diferenciació es fa per aconseguir que els elements del lleó rampant i del mont floronat es puguin entendre bé en totes les reproduccions. Per aquest motiu, les formes d'aquestes figures s'han ajustat i simplificat en la versió per a mides petites.

Quan s'hagi de reproduir a color, l'escut mantindrà els oficials vinculats a cadascun dels elements que el componen. Per a la versió monocromàtica, s'ha escollit el porpra del fons de l'escut caironat com a color representatiu. Aquest serà el preferent per a la major part d'aplicacions.

La nova identitat corporativa s'anirà introduint progressivament en tots els documents, la publicitat i altres aplicacions generades pel nostre Ajuntament.

Ajuntament de
Forallac

Nova tipografia

Acompanyarà l'escut una nova tipografia, més actual i moderna. S'ha escollit la Barlow, en les versions Light i Semibold.

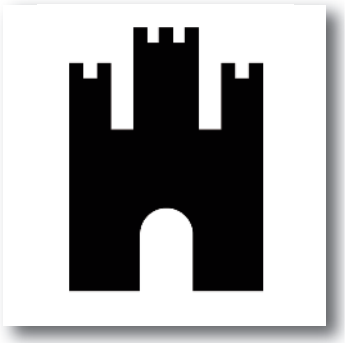
És una tipografia d'ús lliure, que funciona bé amb l'escut sense aportar-li complexitat al conjunt. En el logotip es ressaltarà, en gruixuda, el nom Forallac, per donar-li més força.

Composició de l'escut heràldic

L'element central de l'escut és la figura d'un castell d'argent obert, a sobre del qual s'hi troba una font d'argent i d'atzur (símbol de Fonteta). Al costat dret del castell s'hi veu una rodella amb un lleó rampant (símbol de Peratallada) i a l'esquerra, una besant d'or amb un mont floronat d'atzur carregat de dos pals ondats d'argent (símbol de Vulpellac). L'escut caironat, pintat de porpra, té al damunt, com a timbre, una corona de baró.

Distribució de cada element
Una de les originalitats que presenta l'escut és la distribució dels emblemes de cada poble. La proposta municipal ha alterat el seu ordre de col·locació, que inicialment estava determinat per la importància històrica de cada poble. L'ordre de prioritats s'ha invertit: l'escut de Fonteta, que és el poble del qual es conserva menys història, ocupa el lloc més important —a dalt del castell—, el de Peratallada, el segon, i el de Vulpellac, el tercer.

La proposta municipal va defensar des d'un primer moment que el símbol de Peratallada dins de l'escut havia de ser el del lleó rampant. L'argumentació es va basar en el fet que en el sepulcre que Gilabert de Cruïlles té a l'església de Peratallada, hi figura el lleó en un dels dos escuts que s'hi poden veure. Com que no existeix cap antecedent de l'escut d'armes dels senyors de Peratallada, es va adoptar com a símbol el lleó del sepulcre de Gilabert, baró i noble del poble, que de ben segur devia correspondre a aquesta nissaga.

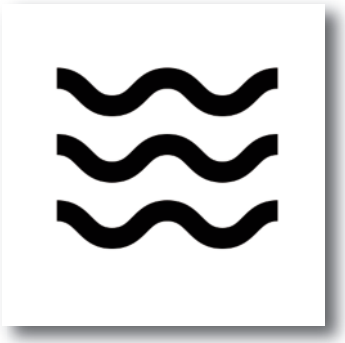
Element central

Símbol de Peratallada

Símbol de Vulpellac

Símbol de Fonteta

Concedeixen el certificat d'accessibilitat turística a una ruta per Peratallada

Forallac ha obtingut un distintiu del Pla d'Accessibilitat Turística del Baix Empordà 2020. En concret, s'ha concedit a un itinerari pel centre històric de Peratallada, que surt del pàrquing de baix i arriba a l'emblemàtica plaça del Castell. Per millorar-ne la difusió, l'Ajuntament ha editat un fullet.

La ruta certificada permet als usuaris amb mobilitat reduïda o algun altre tipus de discapacitat moure's lliurement i sense obstacles pel recorregut senyalitzat i conèixer alguns dels elements més interessants del conjunt medieval. Podran fer la visita amb un petit fullet editat per l'Ajuntament on tindran informació del traçat i de la història del poble.

És la primera vegada que s'impulsa el Pla d'Accessibilitat Turística del Baix Empordà, una iniciativa promoguda pel Consell Comarcal. Es tracta d'un pla pioner i innovador, que vol posar en valor la comarca com a destinació turística accessible. En el projecte també hi participa el Patronat de Turisme Girona Costa Brava i el Consorci de les Vies Verdes. Les empreses o serveis turístics que volen optar-hi han de superar l'auditoria de validació que realitza una empresa especialitzada.

Els distintius es van concedir formalment en un acte celebrat el 30 de setembre al pati de la Casa de Cultura Ca La Pruna de Pals. Per part del nostre Ajuntament, hi varen assistir la regidora de Turisme, Marta Chicot (dreta), i la tècnica de Turisme, Carla Saballs (esquerra). Els certificats van ser lliurats pel president i el vicepresident del Consell Comarcal, Joan Loureiro i Xavier Dilmé.

Comencen les obres de la nova zona verda de Fonteta

El 5 d'octubre van començar els treballs per construir un mur de contenció i reomplir de terres la zona verda que el planejament municipal preveu al carrer Empordà, de Fonteta, al costat de la riera que creua el vial. L'espai on s'actuarà ocupa una superfície de 1.096 m^2, emplaçats uns 3 m per sota de la rasant del carrer. Aquesta situació enclotada reduïa els seu ús públic. L'actuació projectada permetrà situar la nova zona verda a pràcticament el mateix nivell del carrer. Per aconseguir-ho, s'hi aportaran uns 2.732 m^3 de material seleccionat, que es compactarà.

Els treballs es van adjudicar a l'empresa Serveis i Obres del Vallès (ISEOVA, SL) per un import de 101.005,43 (IVA inclòs) i tenen un termini d'execució de 3 mesos. L'actuació està subvencionada íntegrament pel Pla Únic d'Obres i Serveis (PUOSC) 2020.

Seu Electrònica: l'Ajuntament, des de casa, tots els dies de l'any

L'Ajuntament va iniciar l'any 2014 el procés per implementar l'administració electrònica. De manera gradual s'ha anat ampliant el catàleg de tràmits i, actualment, tots, a excepció dels relacionats amb el padró, es poden fer sense haver-se de desplaçar a l'Ajuntament. També s'ha posat en marxa el servei E-Notum, a partir del qual l'Ajuntament pot realitzar notificacions i rebre respostes electròniques d'aquests tràmits.

L'administració electrònica permet a l'Ajuntament i a la ciutadania mantenir una relació administrativa més fàcil, àgil, sostenible i econòmica. D'aquesta manera s'ha pogut eliminar el paper i generar un gran estalvi econòmic i mediambient.

Durant el confinament, aquest servei ha estat molt útil i ha registrat un notable increment en el nombre d'usuaris. Cal tenir en compte que en un futur no gaire llunyà, la totalitat de la tramitació administrativa serà telemàtica, per la qual cosa us animem que us hi familiaritzeu i en feu ús. No és gens difícil i a la seu electrònica de l'Ajuntament, on teniu tot el catàleg de tràmits, trobareu la informació necessària per ajudar-vos a omplir els formularis i saber els documents que cal adjuntar.

Identificació digital
Per tal de completar els tràmits, cal identificar-se digitalment i d'aquesta manera poder signar els formularis en línia. Des de la Seu Electrònica del nostre Ajuntament s'ofereixen diferents opcions:

- Certificat digital de l'Agència Catalana de Certificació (idCAT o l'idCAT Mòbil)
- DNIe i sistemes de claus concertades de Cl@ve
- Sistema ID de la Unió Europea

IdCat Mòbil
Tot i que us recomanem disposar d'un certificat digital personal, en cas que no en tingueu, per a tràmits puntuals podeu utilitzar l'idCAT Mòbil. És el servei d'autenticació d'usuaris i signatura electrònica orientat a la ciutadania i basat en l'enviament de paraules de pas d'un sol ús al telèfon mòbil. L'ofereix el Consorci AOC al Sector Públic de Catalunya com a alternativa a l'ús dels certificats digitals.

L'idCAT Mòbil és molt senzill i ràpid. No obstant això, si teniu algun dubte amb el tràmit o amb la identificació digital, no dubteu a trucar i us ajudarem en el que calgui.

Us recordem que atès el context derivat de la COVID-19, l'atenció presencial a l'Ajuntament es presta amb cita prèvia.

EDITORIAL

Frenem la COVID-19

Josep Sala Leal
Alcalde

«La situació no és fàcil, però estic segur que ben aviat ens podrem tornar a abraçar i a compartir la vida com fèiem abans.»

«El tracte presencial ha quedat reduït a la mínima expressió i això és una de les coses que més trobo a faltar i que mai havia experimentat des que soc alcalde. Malgrat això, procuro estar tan a prop de tothom com puc i continuar essent l'alcalde proper que sempre he volgut ser.»

Encetem la tardor i les dades sobre el coronavirus no són gens bones; de fet, estan essent pitjors del que pensaven els experts. És una llàstima que l'optimisme inicial que tots teníem durant la desescalada s'hagi anat esvaint tan ràpid. Ha estat un gerro d'aigua freda, però la realitat d'aquesta maleïda epidèmia s'ha imposat, Cal, doncs, que tots plegats ens mentalitzem i extremem al màxim les precaucions.

Coincidint amb l'inici del curs escolar, des de l'Ajuntament es va prendre la decisió de tancar parcs infantils i pistes poliesportives. Va ser una mesura molt meditada, que recollia el sentiment de la comunitat educativa i de molts pares i mares. No és agradable posar limitacions, però estem segurs que servirà per protegir la salut dels més petits i de les seves famílies. Probablement algunes persones puguin considerar que no calia, però el sentit general ha estat de comprensió. Segurament és una petita mesura, però en l'actual context, cada gest compta i si evitem un contagi, amb el risc potencial que té la malaltia, ja ens podem donar per satisfets.

Ens trobem davant d'unes setmanes molt crítiques, però claus per revertir la tendència i evitar prendre mesures més dràstiques i incòmodes. Si fem les coses bé, des de la responsabilitat individual, ben aviat recuperarem la normalitat i pel camí no haurem de lamentar la pèrdua de tants éssers estimats.

Des de l'Ajuntament estem fent un seguiment diari de la pandèmia i estem en permanent contacte amb les autoritats sanitàries. També tenim a punt tots els protocols que calgui aplicar en cas que la situació ho requereixi i treballem per donar compliment a les obligacions sanitàries.

A títol personal, us de dir que aquesta situació també ha alterat la meva manera de fer d'alcalde, sobretot perquè ha afectat la part més humana. És molt difícil mantenir el contacte humà com feia abans. El tracte presencial ha quedat reduït a la mínima expressió i això és una de les coses que més trobo a faltar i que mai havia experimentat des que soc alcalde. Malgrat això, procuro estar tan a prop de tothom com puc i continuar essent l'alcalde proper que sempre he volgut ser.

La gestió interna municipal no es veu tan alterada. Ens trobem en una recta final d'any molt intensa, perquè es pot dir que en nou mesos haurem de fer el que fèiem en dotze, més l'extra de feina que ha comportat la pandèmia. L'esforç dels tècnics municipals i dels regidors i regidores és molt gran, la qual cosa ens ha de fer sentir orgullosos de l'equip que formem.

Pel que fa al 2021, estic segur que serà un gran any. Esperem haver guanyat la partida a la malaltia, però, a més, a nivell municipal, farem realitat molt projectes que ens il·lusionen. A tot això també ens hi ajudarà el fet que l'Estat ha permès als ajuntaments utilitzar els romanents que tenien immobilitzats. No era just que en moments difícils com els actuals no es poguessin fer servir, sobretot aquells ajuntament, que com el nostre, han demostrat solvència i rigor en la gestió econòmica.

Des de l'Ajuntament expressem, novament, el nostre agraïment públic a la feina que estan portant a terme els sanitaris de l'ABS i l'Hospital de Palamós. També volem agrair el gran esforç de la comunitat educativa, que estan fent un magnífic treball per mantenir el dia a dia de l'escola. La situació no és fàcil, però estic segur que ben aviat ens podrem tornar a abraçar i a compartir la vida com fèiem abans.

Tancament de parcs infantils i pistes per prevenir la COVID-19

L'Ajuntament va tancar el 17 de setembre els parcs infantils i les pistes poliesportives de Vulpellac, Peratallada, Fonteta i la urbanització Puig de Sant Ramon per minimitzar el risc de contagi de la COVID-19. Tot i que la incidència de la malaltia al municipi era baixa, les darreres setmanes s'havia incrementat el risc de rebrot al conjunt de la comarca del Baix Empordà. Atès que la població infantil és, actualment, una de les més sensibles i exposades al risc de contagi, especialment pel retorn a l'escola, des de l'Ajuntament de Forallac s'ha cregut oportú restringir l'accés als parcs i pistes poliesportives per contribuir, així, a prevenir-los de la malaltia.

Responsabilitat individual

Ens trobem en un moment molt delicat i sensible per poder avançar en la contenció de la malaltia. El risc continua essent molt elevat i la nostra responsabilitat individual és clau per lluitar contra la pandèmia. Des de l'Ajuntament ens reiterem en la nostra petició que se segueixin escrupolosament les recomanacions de les autoritats sanitàries i no abaixem la guàrdia ni ens relaxem. Per endavant venen mesos molt complicats.

Retirem un niu de vespa asiàtica de grans dimensions al polígon industrial

El passat 10 de setembre, l'Ajuntament va fer retirar un niu de vespa asiàtica detectat en un fanal del polígon industrial. L'operatiu el va portar a terme una empresa especialitzada. És el primer que es retira al nostre municipi i era de dimensions considerables.

L'avís el va donar un veí. En cas que en detecteu algun, us preguem que ho poseu en coneixement de l'Ajuntament. Es tracta d'un predador molt agressiu de les abelles així com de vespes i altres pol·linitzadors importants. Causen un impacte que ha estat qualificat pel Departament de Medi Ambient com a "greu" en la biodiversitat d'insectes natius i en els serveis de pol·linització en general. Provoquen danys econòmics als apicultors, ja que el 80 % de la seva dieta són larves d'abella.

No obstant això, segons els Agents Rurals, hem d'aprendre a conviure-hi com una plaga més, ja que comencen a tenir depredadors. Només cal actuar en casos en què poden provocar molèsties o perill.

No existeixen mètodes que puguin aturar la seva dispersió. De moment, l'únic que es pot fer és reduir la seva presència retirant els nius i així vetllar per la seguretat de la ciutadania. Si us en trobreu algun, truqueu a l'Ajuntament.

EL DIA A DIA A L'ESCOLA

MIREM CONTES

FEM CONSTRUCCIONS

EXPERIMENTEM

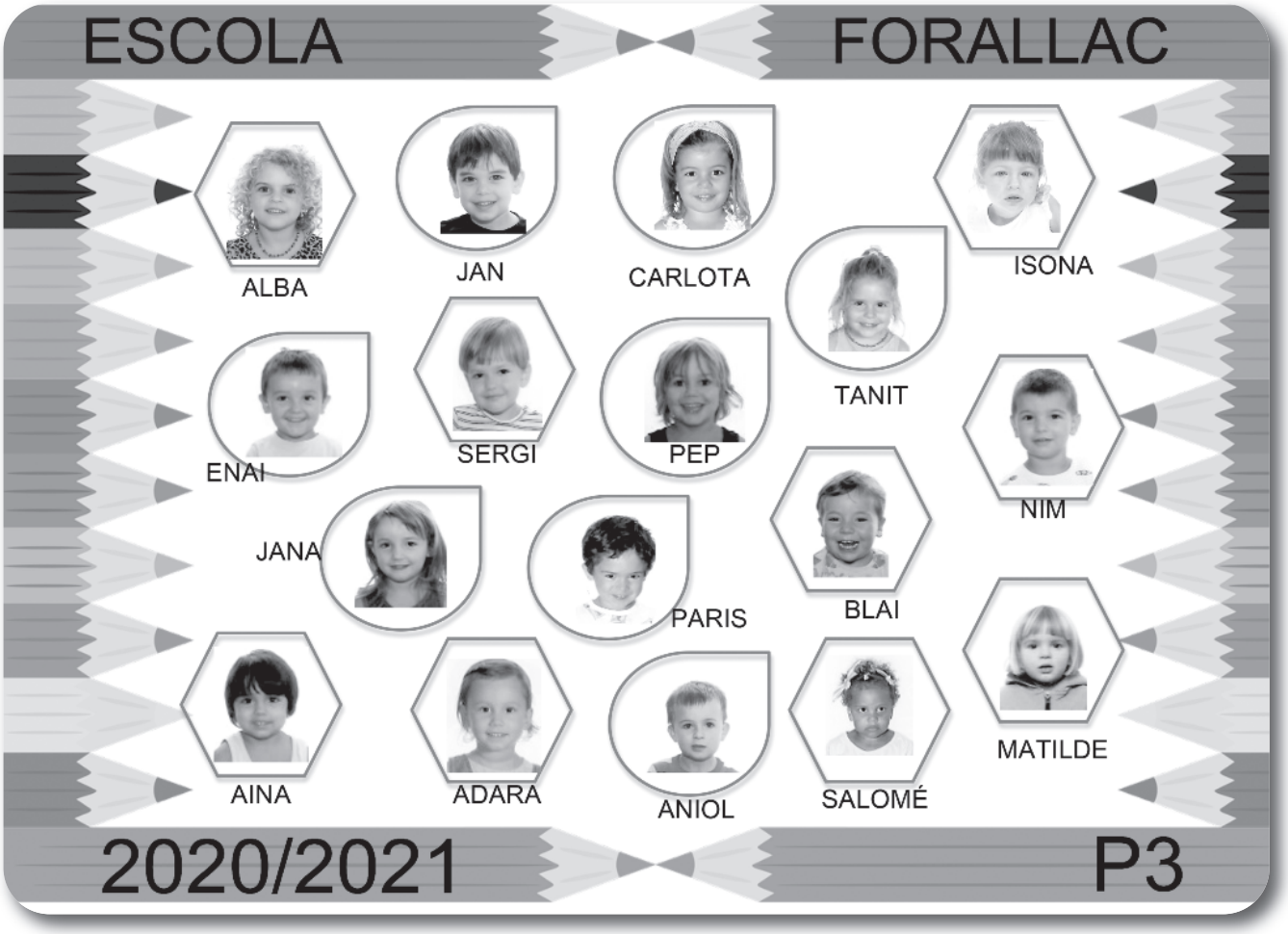

REPRESENTEM LA NOSTRA REALITAT

Donem la benvinguda als alumnes de P3

Nova etapa a les classes de gimnàstica per a la gent gran de Forallac

El 5 d'octubre es van reprendre les classes de gimnàstica per a gent gran que organitza l'Ajuntament. Són gratuïtes i estan adreçades a persones empadronades al municipi. Enguany s'ha encetat una nova etapa ja que la persona que se'n responsabilitzava fins ara, la Carme Matarrodona, s'ha jubilat. Ella ha estat al capdavant d'aquesta activitat durant molts anys i des de l'Ajuntament li volem agrair la dedicació i la professionalitat amb què ho ha portat a terme. També li desitgem molta sort en aquesta nova etapa vital que enceta.

Pel que fa a les noves classes, aniran a càrrec de l'empresa Tasca, que té un equip consolidat i especialitzat en la gestió i dinamització de projectes d'envelliment actiu. Si esteu interessats a participar-hi, demaneu informació a l'Ajutament. S'han oberts tres grups, a Fonteta, Vulpellac i Peratallada, els dilluns i dimecres.

Reobre el bar del local municipal de Peratallada amb una nova direcció

El bar cafeteria del local polivalent municipal de Peratallada ha reobert les seves portes aquest octubre de la mà d'una nova concessionària, Antonia Rubio Martínez. L'adjudicació d'aquest equipament municipal es va formalitzar el 18 de setembre, després de fer un nou concurs públic atès que havia expirat el període de l'anterior concessionari. La nova adjudicatària explica que amb el seu equip «obren el bar del poble amb una actitud de servei i amb ganes de guanyar-se la vida, i fer les coses ben fetes». Des d'aquest equipament volen fomentar la convivència i convertir-lo en un punt d'informació i d'acolliment per a tots aquells que ens visiten.

El bar cafeteria estarà ofert de les 9 a les 18 h, i a l'estiu ampliaran l'horari per atendre l'increment de demanda. El dimecres tancarà per descans del personal.

La teva mascota, la teva responsabilitat

Per una bona convivència recolliu les deposicions del vostre gos

Per educació, per civisme i per respecte als teus veïns i veïnes

Sancions de 100 a 750 euros

L'Ordenança de convivència ciutadana de Forallac, en l'article 27, considera com a falta:

21) Deixar les deposicions fecals dels gossos i altres animals a les vies públiques, a qualsevol lloc destinat al trànsit de vianants i als llocs i espais públics en general.

22) Permetre que els animals orinin en parcs infantils, zones d'esbarjo i façanes dels edificis.

PERILL PER A LA SALUT PÚBLICA

Els excrements de gos a la via pública no representen tan sols un problema estètic, sinó que es converteixen en un greu problema de salut pública. Aquests excrements contenen bactèries, paràsits i d'altres patògens que es poden transmetre molt fàcilment a les persones i poden causar nombroses malalties.